

Sigurnost u autu

- ovako štitite sebe i svoje dijete

Information på bosniska

Za vašu sopstvenu sigurnost

U ovoj brošuri možete naći informacije o tome kako da povećate sigurnost u autu. Dobit ćete savjete o tome kako da vaše dijete putuje na najsigurniji način, i kako vi možete smanjiti opasnost od ozljeda.

Sigurnost u slučaju sudara

Kako se neki automobil ponaša u slučaju sudara daje nam dobar uvid u to koliko je auto siguran. Iz tog razloga se koriste različite metode kako bi se saznalo kolika je sigurnost automobila u slučaju sudara, kako bi se o tome obavijestili potrošači. U Švedskoj potrošači dobijaju informacije o sigurnosti automobila u slučaju sudara prije svega iz dva izvora – Euro NCAP i Folksam-a.

Trzajna ozljeda vrata je najuobičajenija ozljeda

Svake godine 20 000 Šveđana zadobije trzajnu ozljedu vrata (whiplash). Daleko najuobičajeniji razlog za trzajnu ozljedu vrata je udarac u zadnju stranu automobila. Do ozljeda može doći i pri frontalnim sudarima, pojedinačnim saobraćajnim nesrećama i ponekad čak izvan područja u kojem se odvija promet. Najbolji način kako da se zaštitite od ozbiljnih trzajnih ozljeda vrata je da odaberete auto koji pruža efikasnu zaštitu. Vazdušni jastuk, naslon za glavu i položaj sjedišta su važne stavke za zaštitu od trzajnih ozljeda vrata.

Mislite na to da zaštitite vrat

- Ispravite naslon sjedišta
- Namjestite naslon za glavu tako da poduprete cijelu glavu. Najbolje je ako naslon za glavu dostiže visinu vaše glave.
- Sjedite blizu naslona sjedišta i naslona za glavu.
- Držite pristojan razmak u odnosu na auto ispred vas.
- Ako u retrovizoru uspijete vidjeti da će vas auto iza vas udariti, pritisnite glavu uz naslon za glavu i ne okrećite je.

Osigurajte teret

Prilikom sudara ili snažnog kočenja svi neučvršćeni predmeti silovitom snagom se razbacuju po vozilu. Ljude na mjestu drži sigurnosni pojas, a teret je najsigurniji u prtljažniku. Teret stavite što je moguće niže, ili u prtljažnik ili iza rešetaka. Upotrijebite sigurnosnu rešetku ili omče za povezivanje tereta. Nikada nemojte dozvoliti da teški predmeti leže neučvršćeni u autu, upotrijebite remene kako bi osigurali teret koji se eventualno nalazi na zadnjem sjedištu.

Doživjeti frontalni sudar pri brzini od 90 kilometara na sat je isto kao kada biste pali sa desetog sprata

Prebrzo voziti može biti isto toliko opasno kao i pasti niz liticu ili sa višespratnice. Mi svakako ne doživljavamo brzinu kao opasnu dok vozimo. Mi shvatamo da je opasno pasti sa visine, a ne koliko je opasno ako doživimo sudar pri brzini od 90 kilometara na sat.

Ozljeđe ovise od brzine

Brzina u trenutku sudara je sasvim odlučujuća koliko ćete teško biti ozljeđeni u prometnoj nesreći. Velika brzina također doprinosi tome što se nesreće uopće događaju.

Velika brzina, duži zaustavni put vozila

Kada povećavate brzinu, zaustavni tok auta također postaje puno duži. Zaustavni tok se dijeli na put reagovanja i put kočenja. Put reagovanja je put, koji stignete voziti tokom jedne sekunde koliko je potrebno da reagujete. Put kočenja je put, koji auto pređe od momenta kada pritisnete kočnicu sve dok se auto ne zaustavi.

Pojas je najvažniji sigurnosni detalj

U Švedskoj je zakonom propisano da se mora koristiti sigurnosni pojas u autu. Sigurnosni pojas je apsolutno najvažniji sigurnosni detalj u autu i na prednjem i na zadnjem sjedištu. Kada bi svi koristili sigurnosni pojas u švedskom bi se u prometu sačuvalo otprilike 80 života svake godine. Upotrebom sigurnosnog pojasa upola se smanjuje opasnost da netko umre ili bude ozbiljno ozljeđen u sudaru.

Ozbiljne se ozljede mogu dogoditi već pri niskim brzinama

Bez pojasa bi u najboljem slučaju prošli neozljeđeni kada bi do sudara došlo pri brzini od 7 kilometara na sat, uz pretpostavku da ste spremni na sudar i da ste dovoljno snažni kako bi se mogli čvrsto držati. Ako nemate sigurnosni pojas, već pri brzini manjoj od 50 kilometara na sat, udariti ćete snažno o volan, prednje staklo ili druge dijelove auta.

Težina putnika u slučaju sudara

Putnici na zadnjem sjedištu također moraju na sebi imati sigurnosni pojas. Tko na sebi nema pojas u slučaju sudara bit će bačen naprijed velikom snagom, koja može ubiti onoga koji sjedi naprijed.

Vazdušni jastuci su dio sigurnosnog sistema auta

Vazdušni jastuci i sigurnosni pojas su skupa dobar zaštitni sistem u autu. Kako bi vazdušni jastuk mogao da ima odgovarajući sigurnosni efekt morate uvijek koristiti sigurnosni pojas. Najveća opasnost pri frontalnom sudaru je da glava ili grudi udare u opremu auta, na primjer volan, ploču s instrumentima, prednje staklo ili prednje bočne stupove karoserije auta. Korištenjem sigurnosnog pojasa se značajno smanjuje rizik da dođe do ozljeda. Sa vazdušnim jastukom ta se opasnost dodatno smanjuje.

Bočni vazdušni jastuci nisu opasni

U mnogim autima postoje vazdušni jastuci čak i na unutrašnjim stranama auta. Opasnost da dijete koje na ispravan način sjedi u automobilskoj stolici za bebe ili prema natrag okrenutoj dječjoj automobilskoj stolici, bude ozljeđeno bočnim vazdušnim jastukom je mala.

Znak upozorenja

Automobili koji imaju vazdušni jastuk na putničkom mjestu trebaju imati znak upozorenja, koji jasno upozorava na montiranje i korištenje dječje automobilske stolice na putničkom mjestu. Ako nema oznake, one se mogu dobiti od ovlaštenih prodavača automobila ili kod najbliže stanice za tehnički pregled vozila.

Djeca je potrebno više zaštite nego odraslima

Naglo kočenje, sudar pri vožnji od 40 kilometara na sat. Nije potrebno puno da bi se dijete ozlijedilo u vožnji automobilom. Svake godine djeca nastradaju i ozlijede se iz razloga što sigurnosni pojas ili druga zaštita za djecu nije upotrebljena na ispravan način.

Malo tijelo zahteva dodatnu zaštitu

Glava djeteta je velika i teška u odnosu na tijelo i vrat je krhak. Prilikom sudara auta, glava djeteta se trza naprijed i natrag silovitom snagom. Da bi dijete moglo izdržati takvo opterećenje potrebna je posebna zaštita u autu.

Liječnici i naučnici preporučuju da djeca koriste dječiju stolicu (booster) ili jastuk zajedno sa sigurnosnim pojasom sve dok ne navrše 10-12 godina. Prema zakonu sva djeca manja od 135 centimetara trebaju koristiti posebnu zaštitnu opremu to jest, automobilsku stolicu za bebe, dječiju automobilsku stolicu, dječiji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom.

Najbolji položaj je sjediti suprotno od smjera vožnje

Do otprilike četvrte godine starosti dijete se najsigurnije vozi ako sjedi licem okrenuto suprotno od smjera vožnje. Automobilska stolica okrenuta suprotno od smjera vožnje odbija silovite snage i štiti djetetovu osjetljivu glavu i vrat. Mala djeca koja se voze u dječijim automobilskim stolicama postavljenim u smjeru vožnje, pet puta se više izlažu opasnosti da poginu ili budu teško ozlijeđena, u usporedbi s djecom koja sjede u dječijim automobilskim stolicama okrenutim suprotno od smjera vožnje. Iz tog razloga ne biste trebali prerano da okrenete automobilsku stolicu vašeg djeteta. Preporučuje se da djeca sjede suprotno od smjera vožnje što je duže moguće, a normalno dok otprilike ne navrše četiri godine.

Vazdušni jastuci su deo sigurnosnog sistema u autu

Vazdušni jastuci i sigurnosni pojas zajedno čine dobar sistem zaštite u autu. Međutim, uključen vazdušni jastuk na suvozačevom mjestu može predstavljati životnu opasnost za dijete. Bočni zračni jastuci, međutim ne predstavljaju nikakvu opasnost za djecu, koja sjede u dječijim automobilskim stolicama.

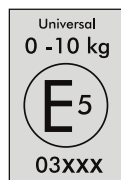
Isključite vazdušni jastuk na suvozačevom mjestu

Dječija automobilska stolica, postavljena suprotno od smjera vožnje, na suvozačevom mjestu s uključenim vazdušnim jastukom, predstavlja po život opasnu kombinaciju. Sila koja izbacuje jastuk u slučaju sudara je ogromna i može biti katastrofalna. Zbog

toga se automobilska stolica za bebe, dječja automobilska stolica, dječji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom nikada ne koriste na suvozačevom mjestu na kojem je uključen vazdušni jastuk. Ako nemate auto u kojem možete sami ključem isključiti vazdušni jastuk, učinite to u za vaš auto ovlašćenoj automehaničarskoj radionici. U nekim automobilima se ne može isključiti vazdušni jastuk. Dijete može sigurno sjediti na suvozačevom mjestu, s uključenim vazdušnim jastukom, tek kada je 140 centimetara visoko.

Odaberite odobrene proizvode i isprobajte ih

Obratite se prodavnicama u kojima možete dobiti informacije od obučenog osoblja i pomoć da isprobate stolicu sa djetetom u autu. Stolica mora biti odobrena za težinu djeteta. Mislite na to da postoje dječije automobilske stolice namenjene za postavljanje u smjeru suprotnom od smjera vožnje, koje nisu odobrene za upotrebu na zadnjem sjedištu. Provjerite da li su automobilska stolica za bebe, dječja automobilska stolica, dječji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom odobreni od EU i označeni znakom E prema uputstvima EZ ili prema 44-03 pravilniku ECE, ili prema kasnijoj verziji. To znači da broj odobrenja treba početi brojevima 03 ili 04.

Šta kaže zakon?

U Švedskoj imamo pravila koja kažu da svi koji se voze u autu moraju koristiti sigurnosni pojas. Osim toga, djeca niža od 135 centimetara moraju upotrebljavati posebnu zaštitnu opremu, autosjedalicu za bebe, automobilsku stolicu i dječiji Booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom.

Djeca mlađa od tri godine se ne smiju voziti u vozilu u kojem nemaju mogućnost korištenja posebne zaštitne opreme za djecu, osim ako se voze kraće rastojanje u taksiju. Ako ćete se zajedno sa djetetom voziti kraće rastojanje u taksiju, u kojem nema posebne zaštitne opreme, dijete mora sjediti na zadnjem sjedištu i koristiti sigurnosni pojas.

Sva djeca koja imaju tri godine ili su starija ali i niža od 135 centimetara, ne smiju se voziti u vozilu u kojem nije moguće koristiti sigurnosnu opremu za djecu. To je ipak moguće ako se radi o slučajnom transportu na kraćoj udaljenosti. U tom slučaju dijete treba, kada je to moguće, koristiti sigurnosni pojas i ne smije se voziti na prednjem sedištu u privatnom autu ili u lakom kamionu.

Svi koji su stariji od tri godine i voze se u autobusu, trebaju koristiti sigurnosni pojas koji se nalazi u autobusu ili drugu zaštitnu opremu, tamo gdje je ima. Trafikverket preporučuje da sva djeca koriste sigurnosni pojas, čak i ona djeca koja su mlađa od tri godine.

U automobilu ne smije putovati više osoba, nego onoliko za koliko je vozilo registrovano. Putnici u automobilu se trebaju voziti na mjestu koje je predviđeno za putnike.

Obratite pažnju

- Oprema treba biti prilagođena i djetetu i autu.
- Uvijek isprobajte prije nego što nešto kupite.
- Pažljivo pratite uputstva.
- Prije nego što pokrenete auto kontrolirajte da li dijete sjedi sigurno sa ispravno postavljenim sigurnosnim pojasom.
- Djeca nikada ne smiju sjediti na suvozačevom mjestu na kojem je uključen vazdušni jastuk.
- Kada naručujete taksi recite da želite dječju automobilsku stolicu, dječiji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom.
- Vi kao odrasla osoba snosite odgovornost da dijete u autu koristi sigurnosni pojas i ostalu zaštitu, kao što je dječija automobilska stolica, dječiji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom.

Automobilska stolica za bebe

Starosnog doba od novorođenčadi do otprilike 9 mjeseci

Automobilska stolica za bebe je sigurna i udobna. Vremenom, kako beba raste, morate ju zamijeniti za veći model.

Brižljivo odaberite

Automobilska stolica za bebe treba biti dovoljno velika. Dijete u njoj treba ležati stabilno i udobno, sa zaštitom za cijelu glavu. Obratite pažnju na to da ležaljke za bebe i zaštitne mreže za uloške u dječjim kolicima ne daju potpunu zaštitu. Ako ipak odaberete takvo rješenje, dijete treba postaviti tako da mu glava leži prema sredini auta. Automobilska stolica za bebe, ležaljka za bebe i zaštitna mreža za uloške u dječjim kolicima trebaju biti odobreni od EU i označeni simbolom E; više o tome pročitajte na stranici 8 pod rubrikom "Odaberite odobreno i isprobajte".

Prednje ili zadnje sjedište

Automobilska stolica za bebe se postavlja suprotno od smjera vožnje na prednje ili zadnje sjedište. Ako je samo jedna odrasla osoba u autu, u tom slučaju je najčešće najsigurnije imati malo dijete pokraj sebe na prednjem sjedištu. U tom slučaju vazdušni jastuk na suvozačevom mjestu treba biti isključen. Ako su u autu dvije odrasle osobe, tada je najsigurnije ako se beba i jedna odrasla osoba voze na zadnjem sjedištu.

Sigurnosni pojas drži automobilsku stolicu za bebe na mjestu

Automobilska stolica za bebe treba čvrsto stajati. Nemojte je previše naginjati. Dijete na mjestu drži pojas koji je dio automobilske stolice, a sama automobilska stolica za bebe je učvršćena sigurnosnim pojaskom. Razmak između ploče s instrumentima i prednjeg sjedala treba biti što je moguće veći. Dio sigurnosnog pojasa koji pokriva područje kukova u većini slučajeva se povlači preko autosjedalice za bebe i djeteta, dok se dijagonalni dio pojasa povlači iza autosjedalice. Obratite pažnju na to da postoji mnogo modela, pa pažljivo slijedite uputstva.

Pažljivo kontrolišite

- Dijete treba koristiti sigurnosni pojas koji pripada autosjedalici za bebe.
- Sigurnosni pojas u autu koji pričvršćuje autosjedalicu za bebe treba biti zategnut.
- Autosjedalica za bebe je premala ako djetetova glava viri iznad ruba.
- Dijete nikada ne smije sjediti na putničkom mjestu na kojem je uključen vazdušni jastuk. Neka za vaš auto ovlaštena radionica isključi vazdušni jastuk, ako nemate auto u kojem ga možete sami ključem isključiti.

Dječije automobilske stolice okrenute suprotno od smjera vožnje

Starosno doba od otprilike 7 mjeseci do 4 godine

Kada dijete može samo stabilno sjediti, vrijeme je da automobilsku stolicu za bebe zamijenite dječijom automobilskom stolicom okrenutom suprotno od smjera vožnje. Ona se montira suprotno od smjera vožnje na prednjem ili zadnjem sjedištu. Kontrolirajte da je automobilska stolica odobrena za montiranje na prednje ili zadnje putničko sjedište. Dijete na mjestu drži pojas, koji pripada dječijoj automobilskoj stolici. Mislite na to da je opasnost da se djeca ozlijede prilikom sudara veća, ako sjede u dječijoj automobilskoj stolici, koja je okrenuta u smjeru vožnje.

Slijedite uputstva za montiranje

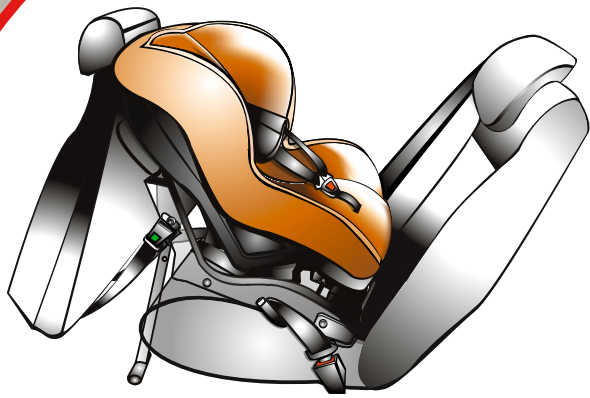
Automobilska stolica okrenuta suprotno od smjera vožnje se montira posebnom opremom za učvršćivanje. Sigurnosni pojas pomaže držati automobilsku stolicu na mjestu. Na prednjem putničkom sjedištu se automobilska stolica najčešće naslanja na ploču s instrumentima (nikada na prednje staklo). Na dječijim automobilskim stolicama koje se koriste na zadnjem putničkom sjedištu je uobičajeno da automobilska stolica ima potporne noge, koje stoje na podu automobila. Obratite pažnju na to da postoji mnogo modela i pažljivo slijedite uputstva.

Nemojte prerano okrenuti dijete

Djeca trebaju što je duže moguće sjediti u autu u smjeru suprotnom od vožnje. Dijete je preraslo automobilsku stolicu kada njegova glava više nema dovoljno podrške, ili kada je postalo preteško u odnosu na propisanu težinu. Tada trebate zamijeniti automobilsku stolicu za veći model u kojem se također sjedi u smjeru suprotnom od pravca vožnje. Dječijim automobilskim stolicama koje su odobrene za sjedenje u smjeru vožnje, obično se skidaju pojasevi i oprema za učvršćivanje. Sigurniji izbor umjesto toga su dječji booster (stolica) ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom, koji usmjeravaju sigurnosni pojas preko djetetovih bokova i bedara.

Pažljivo prekontrolirajte

- Dječije automobilske stolice trebaju biti odobrene od EU i označene simbolom E, pročitajte više u rubrici "Izaberite odobrene proizvode i isprobajte" na stranici 8.
- Dječija automobilska stolica se najčešće montira posebnom opremom za učvršćivanje. Opteretite automobilsku stolicu i zategnite traku tako da ona bude stabilno namještena.
- Dijete treba koristiti onaj pojas koji pripada dječijoj automobilskoj stolici. Zategnite pojas. Pobrinite se da dio remena koji prelazi preko bokova ne dopiye previsoko. On treba prelaziti preko djetetovih bedara, a ne preko trbuha.
- Dijete nikada ne smije sjediti na putničkom mjestu na kojem je uključen vazdušni jastuk. Neka za vaš auto ovlaštena radionica isključi vazdušni jastuk, ako nemate auto u kojem ga možete isključiti sami ključem.
- Ako niste sigurni da li automobilska stolica ima odobrenje za upotrebu na prednjem ili zadnjem putničkom sjedištu, obratite se ovlaštenom prodavaču.

Dječji booster (stolica)/jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom

Starosno doba od otprilike 4 godine do 10-12 godina

Liječnici i naučnici preporučuju da djeca koriste dječji booster (stolicu) ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom sve dok ne navrš 10-12 godina. Sve dok se dječji kostur sasvim ne razvije, djecu morate smjestiti na veću visinu kako bi sigurnosni pojas mogao zaštititi tijelo. Prema zakonu sva djeca, koja su niža od 135 centimetara, moraju koristiti posebnu zaštitnu opremu, to jest automobilsku stolicu za bebe, dječiju automobilsku stolicu, dječiji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom.

Pazite da pojas stoji ispravno

Pomozite djetetu da ispravno zategne pojas blizu vrata, preko prsnog koša i dolje preko bedara - ne preko trbuha. Što bliže tijelu to je zaštita za dijete bolja. Pokušajte otkopčati debelu vanjsku odjeću i povući dio pojasa koji prelazi preko kukova ispod odjeće.

Dječiji booster ili jastuk

Razlika između dječijeg boostera i jastuka je prije svega u visokom osloncu za leđa. Ako dijete sjedi na mjestu koje nema oslonac za glavu najbolji je dječiji booster. Booster također pomaže da sigurnosni pojas stoji na mjestu kada dijete spava.

Isključite vazdušni jastuk

Dijete koje sjedi u dječijoj automobilskoj stolici okrenutoj u smjeru vožnje ili dječijem boosteru ili jastuku koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom, izlaže se opasnosti da bude ozlijeđeno ako se vozi na sjedištu koje ima uključen vazdušni jastuk. Dijete sa sigurnošću može sjediti na putničkom mjestu, koje ima uključen vazdušni jastuk, tek kada je visoko 140 centimetara.

Pažljivo kontrolišite

- Sigurnosni pojas treba držati i dijete i stolicu ili jastuk na mjestu. Zategnite pojas.
- Nikada nemojte dozvoliti da dijete ima pojas ispod ruke.
- Pojas treba biti položen blizu vrata.
- Pobrinite se da dio pojasa koji kod odraslih prelazi preko kukova ne dospije previsoko. On se treba protezati preko djetetovih bedara, a ne preko trbuha.
- Neka za vaš auto ovlašćena radionica isključi vazdušni jastuk, ako nemate auto u kojem ga možete isključiti sami ključem.
- Dječiji booster ili jastuk koji se koriste zajedno sa sigurnosnim pojasom trebaju biti odobreni od EU i označeni simbolom E, pročitajte više u rubrici "Izaberite odobrene proizvode i isprobajte" na stranici 8.

Pitanja i odgovori o djeci u automobilu

Da li dijete treba sjediti na prednjem ili zadnjem putničkom sjedištu?

Zadnje sjedište je po pravilu najsigurnije - ako se samo misli na opasnost od sudara. Međutim, to ne važi za djecu, koja sjede u dječijim stolicama okrenutim u smjeru suprotnom od smjera vožnje. Pod pretpostavkom da je vazdušni jastuk na mjestu suvozača isključen, nema nikakve razlike u smislu sigurnosti u slučaju sudara između prednjeg i zadnjeg sjedišta. Osim toga treba naravno odmjeriti potrebu malog djeteta za nadzorom. Ako ste jedina odrasla osoba u autu, bolje je da držite dijete na prednjem sjedištu.

Koje mjesto u automobilu je najsigurnije?

Najsigurnije je srednje mjesto na zadnjem sjedištu, uz pretpostavku da tamo postoji oslonac za glavu i sigurnosni pojas sa tri tačke kontakta. Ovdje sjedite najdalje od mjesta koja su eventualno opasna u sudaru.

Gdje se kupuju dječije automobilske stolice?

U trgovinama gdje se prodaje sigurnosna oprema za djecu i u trgovinama automobila. Zatražite da porazgovarate sa stručno obrazovanim osobljem.

Koja dječija automobilska stolica je najbolja?

Isprobajte automobilsku stolicu sa djetetom u autu. Stolica mora biti odobrena za djetetovu težinu, ne smije biti niti prevelika, niti premala. Dobro je ako kupite robusnu stolicu sa snažnim stranama, koje štiti u slučaju sudara sa strane.

Kako znati da je dječija automobilska stolica odobrena?

Dječija automobilska stolica ili jastuk koji se koristi zajedno sa sigurnosnim pojasom trebaju biti odobreni od EU i označeni simbolom E prema direktivi EZ ili ECE pravilnika 44-03, ili kasnije verzije. To znači da broj odobrenja treba početi s brojevima 03 ili 04.

Kako znati da li je stolica ispravno montirana?

Različiti modeli se montiraju na različite načine. Kupite stolicu tamo gdje možete dobiti informacije i pomoć od stručno obrazovanog osoblja. Pažljivo slijedite upute.

Kada je dijete preraslo stolicu?

Dijete je preraslo automobilsku stolicu za bebe ili dječju automobilsku stolicu kada njegova glava više nema dovoljno oslonca. Dijete mora udobno sjediti, imati zaštitu za glavu i prostora za noge. Stolica mora biti odobrena za djetetovu težinu.

Kada se dijete može početi voziti okrenuto u smjeru vožnje?

Neka se dijete što je moguće duže (najradije do 4. godine) vozi tako da sjedi suprotno od smjera vožnje. Djetetova glava je velika i teška u odnosu na tijelo, a vrat je krhak. U slučaju da se auto sudari djetetova se glava trza naprijed i natrag silovitom snagom. Voziti se tako, da se sjedi u smjeru suprotnom od smjera vožnje, daje bolju zaštitu u slučaju sudara.

Gdje se mogu naći stolice za djecu sa smetnjama u razvoju?

Jedan broj djece sa smetnjama u razvoju ne može koristiti standardne proizvode, koji se mogu kupiti u trgovinama. To se prije svega odnosi na djecu sa smetnjama u kretanju. Centrala za pomoćna sredstva /Hjälpmedelscentralen/, pored rehabilitacije, vam može pružiti savjete i praktičnu pomoć u vezi posebnog prilagođavanja dječjih automobilskih stolica ili druge opreme za sjedenje u autu. Knjiga "Putujte – o sigurnosti u prometu za djecu sa smetnjama u razvoju" /"Åka säkert – om trafiksäkerhet för barn med funktionshinder"/ se može naručiti na Zdravstvenom univerzitetu/Hälsouniversitetet/ u Linköpingu, u Državnom istraživačkom institutu za puteve i prevoz /Statens väg- och transportforskningsinstitut/ (VTI), ili Državnom savezu djece i omladine sa smetnjama u kretanju /Riksförbundet för rörelsehindrade barn och ungdomar/(RBU).

Polovno, na šta treba misliti?

Stolica mora biti neoštećena. Skinite presvlaku i prekontrolišite da su okvir i potporni dijelovi čitavi. Sva dodatna oprema i uputstva za montiranje moraju biti priloženi. Uvjerite se da je dječija automobilska stolica odobrena od EU i ima simbol E s odobrenim brojem koji započinje brojevima 03 ili 04.

Trudni ste - na šta treba misliti?

Koristite sigurnosni pojas, to je najsigurnije i za majku i za dijete u trbuhu. Pojas se povlači preko prsnog koša i ispod trbuha, dolje prema bedrima. Ako je moguće izbjegavajte voziti auto pri kraju trudnoće. Volan i vazdušni jastuk mogu ozlijediti dijete ako dođe do nesreće. Postoje posebni sigurnosni pojasevi za trudnice, no oni ne povećavaju sigurnost, nego samo doprinose udobnosti.

Kada dijete smije sjediti na mjestu na kojem je uključen vazdušni jastuk?

Tek kada je dijete visoko 140 centimetara, ono može sjediti na mjestu na kojem je uključen vazdušni jastuk.

Da li je bočni vazdušni jastuk opasan za dijete?

Opasnost da dijete koje na ispravan način sjedi u automobilskoj stolici za bebe ili dječjoj automobilskoj stolici okrenutoj suprotno od smjera vožnje, bude ozlijeđeno bočnim zračnim jastukom je mala.

Da li postoje neka rješenja u slučaju nužde?

Da li se može osigurati dvoje djece jednim sigurnosnim pojasom? Da li beba može sjediti u krilu? Ne, nema nikakvih sigurnih rješenja u slučaju nužde. Svako dijete treba imati svoje mjesto, svoj pojas i svoju zaštitnu opremu. Dijete nikada ne smije u autu sjediti odraslima u krilu.

Šta učiniti ako dijete ne želi sjediti privezano pojasom?

Zaustavite auto i napravite pauzu ...

Koliko se osoba smije voziti u autu?

U automobilu se ne smije voziti više putnika od onog broja za koji je automobil registriran. Putnici u automobilu trebaju koristiti ona mjesta koja su predviđena za putnike.

Sigurnost u automobilu – ovako štitite vas i vaše dijete

- ✓ **Probajte prije kupovine!**
Oprema mora odgovarati i djetetu i automobilu.
- ✓ **Montirajte pravilno!**
Naučite se kako se dječija stolica montira i koristi. Pažljivo pratite upute.
- ✓ **Ne okrećite dijete prerano!**
Pustite da se vaše dijete vozi okrenuto suprotno smjeru vožnje što je duže moguće, bar dok ne napuni 4 godine.
- ✓ **Kontrolišite pažljivo!**
Dijete treba sjediti sigurno i sa pravilno upotrijebljenim sigurnosnim pojasom prije nego pokrenete automobil.
- ✓ **Isključite vazdušni jastuk!**
Prekontrolišite da je vazdušni jastuk na prednjem sjedištu isključen ukoliko će dijete sjediti na tom sjedištu.

Ova brošura je besplatna i može se naručiti od Trafikverketa na broj telefona 0243-755 00.

Potrebno vam je više informacija? Kontaktirajte nas.
Trafikverket: www.trafikverket.se

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 781 89 Borlänge, Besöksadress: Rödavägen 1
Telefon : 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se